

РОЗВИТОК СУБ'ЄКТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ ЧЕРЕЗ ПСИХОЛОГІЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ІГРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ САМОПІЗНАННЯ ТА ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ

DEVELOPMENT OF PERSONALITY SUBJECTIVITY THROUGH PSYCHOLOGICAL TRANSFORMATION GAMES AS A TOOL FOR SELF-KNOWLEDGE AND PERSONAL GROWTH

У статті розглядається проблема розвитку суб'єктності особистості через застосування психологічних трансформаційних ігор як інноваційного методу самопізнання та особистісного зростання. Представлено теоретичний аналіз концепту суб'єктності в контексті сучасної психологічної науки та визначено його ключові компоненти: активність, самодетермінацію, рефлексивність, відповідальність та унікальність життєвого шляху особистості. Досліджено механізми впливу трансформаційних ігор на розвиток суб'єктності через активізацію процесів самопізнання, усвідомлення життєвих стратегій та формування нових поведінкових патернів. Розроблено концептуальні основи застосування трансформаційних ігор для розвитку суб'єктності, яка включає діагностичний, мотиваційний, трансформаційний та інтеграційний етапи. На діагностичному етапі відбувається виявлення початкового рівня розвитку суб'єктності та визначення індивідуальних потреб учасників. Мотиваційний етап спрямований на формування готовності до особистісних змін та активізацію внутрішніх ресурсів. Трансформаційний етап передбачає безпосередню участь у грі, де через моделювання життєвих ситуацій відбувається усвідомлення та корекція неефективних стратегій поведінки. Інтеграційний етап забезпечує закріплення набутого досвіду та його перенесення в реальне життя. Визначено психологічні умови ефективності трансформаційних ігор як інструменту розвитку суб'єктності: добровільність участі, психологічна безпека, професійний супровід, готовність до змін, групова підтримка. Особлива увага приділяється створенню атмосфери довіри та відкритості, що сприяє глибокому самодослідженню та прийняттю нових способів взаємодії зі світом. Професійний супровід забезпечує методологічну чистоту процесу та допомагає учасникам інтегрувати отриманий досвід. Практичне значення дослідження полягає в можливості використання розробленої моделі в психологічному консультуванні, коучингу, тренінговій роботі та програмах особистісного розвитку. Запропонована модель може бути адаптована під різні формати роботи та інтегрована в наявні психологічні практики. Перспективи подальших досліджень пов'язані з вивченням довготривалих ефектів трансформаційних ігор та розробленням спеціалізованих ігрових методик для різних цільових груп, зокрема для роботи з підлітками, молоддю, людьми похилого віку та професійними спільнотами. Важливим напрямом є також дослідження можливостей адаптації трансформаційних ігор для онлайн-формату, що особливо актуально в умовах дистанційної роботи.

Ключові слова: суб'єктність, особистісне зростання, трансформаційні ігри, самопі-

знання, психологічна трансформація, особистісний розвиток.

The article considers the problem of developing the subjectivity of the individual through the use of psychological transformational games as an innovative method of self-knowledge and personal growth. A theoretical analysis of the concept of subjectivity in the context of modern psychological science is presented and its key components are identified: activity, self-determination, reflexivity, responsibility and uniqueness of the individual's life path. Through comprehensive literature review and empirical research, the study establishes the theoretical framework that underlies the transformative potential of psychological games in personal development. The mechanisms of the influence of transformational games on the development of subjectivity through the activation of self-knowledge processes, awareness of life strategies and the formation of new behavioral patterns are investigated. The research demonstrates how these games create a unique psychological space that facilitates deep personal insights and behavioral changes through experiential learning and structured reflection. Particular attention is paid to the role of game dynamics in catalyzing personal transformation processes. The conceptual foundations for the use of transformational games in developing subjectivity have been developed, encompassing four distinct stages: diagnostic, motivational, transformational, and integration. The diagnostic stage involves assessing initial levels of subjectivity and identifying individual developmental needs. The motivational stage focuses on building readiness for personal change and activating internal resources. The transformational stage involves direct participation in the game, where life situations are modeled to facilitate awareness and correction of ineffective behavioral strategies. The integration stage ensures the consolidation of acquired experience and its transfer to real-life situations. The psychological conditions necessary for the effectiveness of transformational games as a tool for subjectivity development are identified: voluntary participation, psychological safety, professional support, readiness for change, and group support. Special emphasis is placed on creating an atmosphere of trust and openness that promotes deep self-exploration and the adoption of new ways of interacting with the world. Professional facilitation ensures methodological integrity and helps participants integrate their experiences. The practical significance of the study lies in the possibility of using the developed model in psychological counseling, coaching, training work and personal development programs. The proposed model can be adapted to various work formats and integrated into existing psychological practices. Prospects for further research

УДК 159.923.2:159.98

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2025.69.1.17>

Водолазська О.О.

доцент кафедри загальної та диференціальної психології
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»

Спаський І.Д.

старший викладач кафедри торгівельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом
Одеський національний технологічний університет

are related to studying the long-term effects of transformational games and developing specialized game techniques for different target groups, including adolescents, young adults, elderly individuals, and professional communities. An important direction is also the exploration of possibilities for adapting transformational games to online formats, which is particularly relevant in the context of

remote work environments. Additionally, future research could focus on developing quantitative metrics for measuring the effectiveness of transformational games in promoting personal growth and subjectivity development.

Key words: *subjectivity, personal growth, transformational games, self-knowledge, psychological transformation, personal development.*

Постановка проблеми. В умовах стрімких соціальних змін та щораз більшої складності життєвих викликів особливої актуальності набуває проблема розвитку суб'єктності особистості як здатності бути автором власного життя. Традиційні методи психологічної допомоги не завжди відповідають запитам сучасної людини, яка прагне до швидких та ефективних трансформацій. У цьому контексті психологічні трансформаційні ігри постають як інноваційний інструмент, що поєднує глибинну психологічну роботу з ігровим форматом взаємодії. Незважаючи на все більшу популярність трансформаційних ігор у практичній психології, їх вплив на розвиток суб'єктності особистості залишається не досить дослідженим. Існує потреба в науковому обґрунтуванні механізмів психологічної трансформації через ігрову діяльність, а також у розробленні моделей ефективного застосування цього методу для особистісного зростання. Актуальність дослідження підсилюється необхідністю розширення інструментарію практичної психології методами, які відповідають сучасним тенденціям інтерактивності, екологічності та системності психологічного впливу. Вивчення потенціалу трансформаційних ігор як засобу розвитку суб'єктності дозволить збагатити теорію та практику психологічної допомоги особистості в процесі її самопізнання та саморозвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Останні публікації висвітлюють різні аспекти розвитку суб'єктності особистості. М.Й. Боришевський [1] досліджує шлях від базової суб'єктності до духовного розвитку. В.О. Татенко [13] розробляє суб'єктно-вчинкову парадигму в психології. З.С. Карпенко [7] аналізує ціннісні аспекти індивідуальної свідомості. Філософський аспект суб'єктності розглядають В. Волковинська [3] та А.О. Врана [4], досліджуючи трансцендентальний вимір суб'єкта. П.Б. Пилипишин [10] аналізує індивідуальність через призму монадології. Сучасні дослідження представлені роботами Л.В. Теліженко [14] щодо постнекласичної моделі цілісної людини та А.А. Фурмана (2016), який розкриває ціннісно-орієнтаційний вимір особистості. Л.В. Полещук [11] досліджує концепт «вищого Я» в контексті психології особистості. Практичні аспекти суб'єктного розвитку висвітлені в роботах О.В. Киричука [8] щодо рівнів суб'єктності та І.В. Нікітіної [9] стосовно суб'єктного самовизначення молоді.

Мета статті полягає в теоретичному визначенні психологічних особливостей розвитку суб'єктності особистості через застосування трансформаційних

ігор як інструменту самопізнання й особистісного зростання, а також можливостей моделювання їх ефективного використання в психологічній практиці.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах інтенсивних соціальних трансформацій та щораз більшої складності життєвих викликів особливої актуальності набуває проблема розкриття суб'єктної екзистенції людини як основи її автентичного буття та особистісного зростання (Водолазська, 2014). Психологічні трансформаційні ігри постають як інноваційний інструмент, що дозволяє створити унікальний простір для дослідження глибинних аспектів особистості та активізації її внутрішніх ресурсів. Спираючись на думку А.А. Фурмана, в контексті психологічних трансформаційних ігор як інструменту самопізнання та розвитку суб'єктності важливо відзначити, що особистість проявляє себе як активний творець власного життя через глибинне усвідомлення та регуляцію своєї поведінки, переконань і життєвих прагнень. Цей процес характеризується не просто набором психологічних характеристик, а є цілісним способом буття людини у світі, де вона виступає повноправним суб'єктом життєдіяльності. Особистість у процесі трансформаційної гри отримує можливість розкрити свій потенціал через самопізнання та саморефлексію, беручи відповідальність за власні дії та їх наслідки. При цьому відбувається актуалізація ціннісної системи особистості, що проявляється у створенні нових смислів та значень, переосмисленні власних намірів і вчинків за принципом «тут-тепер-повно-завжди». Така активність спрямована на самотворення особистості як суб'єкта повсякденного життя, що здатен до усвідомленого вибору та відповідальної поведінки в різних життєвих ситуаціях [15, с.121–123].

П.Б. Пилипишин реактуалізує монадологію Г. Лейбніца, який визначає монаду як просту субстанцію, що є базовим елементом складних субстанцій. Монади виступають справжніми атомами природи, її фундаментальними елементами. На відміну від своїх попередників, Г. Лейбніц розвинув концепцію субстанції до найдрібніших частинок, наділяючи їх різними силами та властивостями – як загальними, так і особливими та одиничними. За Г. Лейбніцем, монади характеризуються унікальністю, стійкістю та самостійністю, межі яких визначаються їхньою розумністю та здатністю до саморозвитку. Джерелом цього розвитку є внутрішня субстанціональна єдність монади, що проявляється через необхідність і свободу. Важливо, що зміни монад відбуваються виключно за внутрішніми

принципами, без впливу зовнішніх чинників. Різноманітність внутрішніх відмінностей кожної монади є джерелом її індивідуального розвитку. Монади існують автономно, без взаємного впливу, кожна являє собою окремий всесвіт. Єдиною зовнішньою залежністю монад є їх зв'язок з Богом як творцем. Таким чином, монада постає як замкнена індивідуальність, що розвивається через власну внутрішню універсальність. Г. Лейбніц прагнув поєднати принципи внутрішньої та зовнішньої зумовленості в єдиній системі взаємозв'язків. Через «самодіяльність» монади долається її ізолюваність, здійснюється перехід від індивідуального до всезагального. Однак ця самодіяльність має суто духовний характер – монада виступає спостерігачем, а не активним учасником світових процесів. Попри це, концепція монадології зробила значний внесок у розвиток індивідуалізму, представивши монаду як сутність індивідуального суб'єкта з внутрішнім потенціалом розвитку [10, с. 17–18].

А.О. Врана підкреслює, що трансцендентальний суб'єкт у філософській системі Гегеля постає як об'єктивна єдність свідомості, що реалізується через Дух. При цьому сутнісно людина як Дух не є безпосередньою, а виступає як повернення в себе. Це не просто абстрактне відокремлення від людської природи, а складний рух дефініційної специфікації до повної та остаточної індивідуальності й одиничності, тобто діяльності із логічного оброблення всього змістовного знання. Важливо розуміти, що за Гегелем саме душа «породжує» із себе те, що свідомість приймає за зовнішній світ. Однак в образі зовнішнього світу це залишається прихованим від неї, і відношення свідомості до світу і себе залишається сутнісно «несвідомим». Породження зовнішнього світу з індивідуальної душі виступає ключовим моментом усієї логіки розвитку суб'єктивного духу. При цьому дух і розум не можуть бути зведеними до рефлексії структур, що засновані на свідомості. Феноменологічна свідомість залишається залежною від душі й сутнісно визначеною нею. Гегель наділяє трансцендентальний суб'єкт здатністю до самовизначення через вибір. При цьому філософ підкреслює, що свобода полягає не тільки в можливості вибору та відсутності обмежень, але й у вільному виборі конкретного рішення. Феномен вибору розглядається як складова частина процесу саморозгортання особистості, яка шляхом вибору варіантів, що відповідають її сутності, прагне до своєї повноти та гармонійної завершеності. Суб'єктивність у концепції Гегеля постає як необхідний ґрунт для буття свободи і фактично виступає причиною та передумовою самому поняттю і сутності свободи. Трансцендентальний суб'єкт виходить із власної суб'єктивності, а його воля розвивається з природних нахилів і прагнень. Таким чином, трансцендентальний суб'єкт у Гегеля є складним динамічним утворенням, що через процеси самовизначення та вибору реалізує свою сутність у русі до повноти індивідуального буття. Особливо важливо відзначити, що гегелівське

розуміння трансцендентального суб'єкта виявляється актуальним і для сучасного філософського дискурсу, особливо в контексті проблематики свободи вибору та розуміння природи свідомості. Його концепція дозволяє глибше осмислити сутність людини, її вкоріненість у зовнішньому світі та унікальну властивість до рефлексії [4, с. 72].

На думку В. Волковинської, трансцендентальний суб'єкт постає не як абстрактний конструкт чи теоретичне уявлення, а як універсальна рефлексивна позиція, що виявляється в досвіді феноменологічної редукції. Ця позиція відкриває можливість осягнення світу поза імперативами буденно-природної настанови. При цьому трансцендентальна свідомість не є замкненим полем одиничної свідомості, а виступає як поле досвіду, в якому стає можливим зосередження на способах надання сенсу тому, що в повсякденному досвіді приймається як samozрозуміле. Важливо відзначити, що трансцендентальний суб'єкт не існує ні поза процедурою феноменологічної редукції, ні «до» неї, ні «після». Він не онтологізується як щось, що «створює» світ, а розуміється як методологічний принцип. Е. Гуссерль застерігає проти перетворення цього методологічного принципу на світоглядний. На думку В. Волковинської, трансцендентальний суб'єкт конститує «світ, осяяний сенсом», тобто дозволяє розуміти світ як результат людської сенсопороджувальної діяльності. Це відкриває можливість переосмислення всіх основних сфер буття людини як таких, що існують завдяки наданню їм певного сенсу в інтерсуб'єктивному просторі. Сутність трансцендентального суб'єкта також розкривається через його відношення до Іншого та інтерсуб'єктивності. Феноменологічний підхід не намагається довести існування Іншого, а описує феномени такими, якими вони подані в досвіді. Інший зустрічається як той, хто своїм поглядом структурує простір навколо, вказує на культурний світ і наше спів-буття. Таким чином, трансцендентальний суб'єкт постає як методологічний конструкт, що уможливує розуміння світу як результату людської сенсотворчої діяльності в інтерсуб'єктивному просторі, не будучи при цьому субстанціалізованою сутністю чи метафізичною конструкцією [3, с. 83–85].

На наш погляд, особливої уваги заслуговує робота Л.В. Полещук, яка демонструє цілісне розуміння концепту «вищого Я», розробленого Р. Ассаджолі та П. Феруччі. «Вище Я» розглядається як фундаментальний внутрішній ресурс особистості, що включає внутрішній потенціал, високі цінності, мудрість і внутрішню мотивацію. Цей концепт відповідає за розуміння життєвих цілей, усвідомлення власної ідентичності та прийняття відповідальності за свої дії. У практичному вимірі «вище Я» функціонує як інтегративний механізм, що допомагає особистості бути більш уважною до власних дій та реакцій, сприяє кращому розпізнаванню і регулюванню емоцій, зміцнює волю та поглиблює розуміння взаємозв'язку між діями та їх

наслідками. Через активацію «вищого Я» людина розвиває здатність до ефективної саморегуляції та самоконтролю, що призводить до зменшення прокрастинації та більш успішного досягнення поставлених цілей. Особливе значення концепт «вищого Я» має для управління часом. Він допомагає розробляти більш гнучкі та адаптивні стратегії використання часу, сприяє більш відповідальному ставленню до часових ресурсів і забезпечує кращу адаптацію до змінних умов. При цьому «вище Я» виступає як інтегруючий фактор, що допомагає створювати баланс між різними сферами життя та забезпечує цілісний підхід до особистісного розвитку. Важливо відзначити, що концепт «вищого Я» не є універсальним інструментом – його ефективність значною мірою залежить від індивідуальних особливостей особистості та контексту застосування. Він потребує постійної практики та розвитку, а також урахування специфічних умов життя кожної людини. Значення цього концепту для сучасної психології полягає в тому, що він пропонує цілісний підхід до розв'язання проблем особистісної ідентичності, саморегуляції та самоуправління. «Вище Я» створює теоретичну і практичну основу для розвитку ефективних життєвих стратегій та підвищення часової компетентності. Зазначений феномен допомагає інтегрувати різні аспекти особистості, забезпечуючи гармонійний розвиток та ефективне функціонування людини в сучасному світі. Перспективи подальшого дослідження концепту «вищого Я» пов'язані з необхідністю його емпіричного вивчення, розроблення практичних методик його активації та розвитку, а також інтеграцією цього концепту в різні сфери практичної психології. Особливу увагу варто приділити дослідженню взаємозв'язку «вищого Я» з процесами саморегуляції, управління часом та особистісного розвитку загалом [11, с. 14–18].

Л.В. Теліженко актуалізує концепцію тотальності В.В. Кізіми, який вважає її визнання ключовим моментом постнекласичного повороту в науці. За його баченням, людина має подвійну природу – онтичну специфіку та належність до ширших онтологічних основ. Він стверджує, що практика людини є не просто зовнішньою діяльністю, а «практикою глибинного проживання буття», де людина стає повноправним учасником буття, а не лише його спостерігачем. На думку В.В. Кізіми, повнота інтегрального переживання людиною є одночасно і повнотою самого буття, що відкриває шлях до пізнання цілого. Крім того, Л.В. Теліженко звертає увагу на те, що О.Г. Бахтіяров своєю чергою досліджує через психонетику нові способи породження людиною нетрадиційних психічних реальностей, зосереджуючись на вивченні сфери нерозчленованої «сплячої» свідомості. Його дослідження, разом із працями В.В. Кізіми, підтверджують тоталогічні закономірності розвитку онтико-онтологічної дуальності людини, створюючи теоретичне підґрунтя для розуміння цілісної природи людського буття [14, с. 186–188].

Спираючись на ідеї В.О. Татенка, в контексті розвитку суб'єктності через трансформаційні ігри можливо визначити, що особистісне становлення відбувається як послідовний процес внутрішніх трансформацій. Починається він з базового самовизначення, коли людина усвідомлює свою унікальність та формує прагнення до створення нового. Це переходить до етапу активації внутрішнього потенціалу, де особистість приймає відповідальність за досягнення цілей та формує конкретні зобов'язання. Наступним кроком стає особистісний вибір – формування чітких намірів щодо самореалізації та планування їх практичного втілення. Реалізаційний етап характеризується практичним втіленням намірів через конкретні дії та самоствердження. Важливим компонентом розвитку є рефлексія, яка дозволяє оцінити досягнуті результати та проаналізувати реалізованість життєвої програми, що призводить до інтеграції отриманого індивідуального досвіду як основи подальшого розвитку. Процес саморозвитку поглиблюється через дослідження власної сутності та співвіднесення реального життя з внутрішнім потенціалом, досягаючи вершини у творчій самореалізації, де проявляється найвищий рівень особистісної спонтанності, креативності та духовності [13, с. 320–325]. На думку З.С. Карпенко, в концепції суб'єктності особистість розглядається як інтегральний суб'єкт, що реалізує свій духовний потенціал через саморозвиток і самовизначення у просторі цінностей. Суб'єктність виступає як саморушна сила, що переводить потенційні стани в реальність через психофізіологічні можливості та соціокультурний контекст. Розвиток суб'єктності відбувається через послідовні стадії: від біологічного індивіда через суб'єкт предметної діяльності, соціальної взаємодії, творчої діяльності до найвищого рівня – абсолютного суб'єкта, який втілює універсальні духовні цінності. На рівні метасуб'єктності проявляється індивідуальність як унікальна система характеристик і творчий потенціал особистості. Найвищий рівень суб'єктності характеризується духовною єдністю з Універсумом, глибоким розумінням сенсу життя та гармонією зі світом. Критерієм розвитку виступає рефлексія власної духовної динаміки, а духовне багатство особистості проявляється через сформовані вищі цінності та життєві ідеали [7, с. 44].

Таким чином, суб'єктна екзистенція розуміється як унікальний спосіб буття людини, що пояснює її здатність до самодетермінації, автономного вибору та відповідальності за власне життя [12, с. 29–31]. Це не просто набір психологічних характеристик, а цілісний спосіб присутності людини у світі, де вона виступає активним творцем власного життєвого шляху. Розглядаючи ідеї Платона в контексті розвитку суб'єктності особистості, важливо розуміти взаємозв'язок різних аспектів людської природи. Особистість має три ключові виміри: раціональний (пов'язаний з мисленням та пізнанням), вольовий (відповідає за силу духу та рішучість)

та емоційно-чуттєвий, завдяки яким формується цілісна структура особистості, де кожен компонент відіграє важливу роль у розвитку суб'єктності. Особлива увага приділяється взаємодії духовного та матеріального аспектів особистості, які, хоч і мають самостійність, але перебувають у постійному взаємовпливі. Саме ця взаємодія визначає рівень розвитку особистості – від примітивного до високодуховного. При цьому найвищий рівень розвитку суб'єктності досягається через пізнання та осмислення глибинних цінностей буття, які не завжди доступні безпосередньому чуттєвому сприйняттю.

Трансформаційні ігри створюють особливий психологічний простір, де через метафоричні образи, символи та ігрові механіки відбувається актуалізація глибинних аспектів особистості. У процесі гри учасники отримують можливість досліджувати різні грані власної суб'єктності, експериментувати з новими моделями поведінки та способами самовираження. Ключовим механізмом розкриття суб'єктної екзистенції в трансформаційних іграх є створення умов для глибинної рефлексії та усвідомлення. Гравці стикаються із ситуаціями, які метафорично відображають їхні життєві патерни, цінності, переконання та способи взаємодії зі світом. Це дозволяє побачити себе в новій перспективі та усвідомити приховані аспекти власної особистості.

Особливістю трансформаційних ігор є їх здатність активізувати всі рівні суб'єктності – від базового самоусвідомлення до найвищих проявів духовної самореалізації. У процесі гри учасники проходять через різні стадії розвитку суб'єктності: від відносного суб'єкта через монособ'єкт, полісуб'єкт, метасуб'єкт до абсолютного суб'єкта, який втілює найвищі духовні цінності. Важливим аспектом є те, що трансформаційні ігри створюють безпечний простір для експериментування з різними аспектами власної ідентичності. Через ігрову діяльність людина може досліджувати свої потенційні можливості, експериментувати з новими ролями та способами самовираження без страху реальних життєвих наслідків.

Процес розкриття суб'єктної екзистенції через трансформаційні ігри включає кілька взаємопов'язаних аспектів: по-перше, це усвідомлення власних цінностей, життєвих сенсів і прагнень; по-друге, розвиток здатності до автономного вибору та прийняття відповідальності за своє життя; по-третє, формування навичок саморефлексії та самопізнання. Особливу роль у цьому процесі відіграє групова динаміка, яка виникає під час гри. Взаємодія з іншими учасниками створює додаткові можливості для отримання зворотного зв'язку, розширення перспектив бачення себе та ситуації, а також для розвитку емпатії та соціальної компетентності.

Трансформаційні ігри дозволяють працювати з різними рівнями психічної реальності – від поведінкового до духовного. На поведінковому рівні від-

бувається освоєння нових моделей дій та реакцій. На когнітивному – трансформація обмежувальних переконань та формування нового світогляду. На емоційному – опрацювання глибинних переживань і розвиток емоційного інтелекту. На духовному – відкриття глибинних смислів та цінностей. Важливим аспектом є інтеграція отриманого в грі досвіду в реальне життя. Для цього використовуються спеціальні техніки рефлексії, які допомагають усвідомити отримані інсайти і спланувати конкретні кроки для впровадження змін у повсякденне життя.

Процес особистісного зростання через трансформаційні ігри не є лінійним. Він характеризується циклічністю, де періоди активних трансформацій чергуються з періодами інтеграції та стабілізації. Це відповідає природному ритму розвитку особистості та дозволяє забезпечити стійкість досягнутих змін.

У контексті сучасної психологічної практики трансформаційні ігри можуть бути ефективно інтегровані в різні форми психологічної роботи – індивідуальне консультування, групову терапію, коучинг. Вони особливо ефективні для роботи з питаннями самовизначення, життєвого вибору, подолання криз та особистісного розвитку.

Важливо відзначити, що ефективність трансформаційних ігор значною мірою залежить від професійної компетентності очільника та його здатності створити безпечний простір для глибинної психологічної роботи. Очільник повинен володіти навичками фасилітації групової динаміки, розуміти психологічні механізми трансформації та вміти працювати з різними станами свідомості. Перспективи розвитку трансформаційних ігор як інструменту розкриття суб'єктної екзистенції пов'язані з розробленням нових форматів та методик, які враховують сучасні психологічні концепції та потреби людей. Особливо актуальним є створення ігор, орієнтованих на роботу із цифровою ідентичністю та віртуальною реальністю.

Таким чином, психологічні трансформаційні ігри є ефективним інструментом розкриття суб'єктної екзистенції людини, що створює унікальні можливості для самопізнання та особистісного зростання. Вони дозволяють працювати з різними аспектами особистості в безпечному просторі, сприяють розвитку автономності та відповідальності, а також допомагають інтегрувати отриманий досвід у реальне життя.

Висновки. Проведене дослідження дозволяє зробити висновок, що психологічні трансформаційні ігри є ефективним інструментом розкриття суб'єктної екзистенції людини, створюючи унікальний простір для самопізнання та особистісного зростання. Доведено, що ігровий формат забезпечує безпечне середовище для експериментування з різними аспектами ідентичності та моделями поведінки. Теоретично встановлено, що процес розкриття суб'єктної екзистенції через трансформаційні ігри відбувається на різних рівнях – від

базового самоусвідомлення до вищих проявів духовної самореалізації. Виявлено, що ключовим механізмом трансформації є поєднання глибинної рефлексії з практичним досвідом нових способів буття в ігровому просторі.

Особливу роль у цьому процесі відіграє групова динаміка та професійний супровід, які забезпечують множинність перспектив бачення та підтримку в процесі змін. Важливим аспектом є інтеграція отриманого в грі досвіду в реальне життя через спеціальні техніки рефлексії та планування конкретних кроків змін. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробленням нових форматів трансформаційних ігор, які враховують сучасні психологічні концепції та соціальні виклики, зокрема в контексті роботи з цифровою ідентичністю та віртуальною реальністю.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Боришевський М.І. Дорога до себе. Від основ суб'єктності до вершин духовності. Київ : Академвидав, 2010. 414 с.
2. Водолазська О.О. Я-концепція як чинник професійного становлення особистості психолога. *Наука і освіта*. 2014. № 11. С. 77–81.
3. Волковинська В. Трансцендентальний суб'єкт під знаком запитання. *Вісник КНТЕУ*. 2010. № 4. С. 81–92.
4. Врана А.О. Трансцендентальний суб'єкт у Гегеля і суб'єктність вибору в сучасній філософії свідомості. *Місце та роль ідейної спадщини Г.В.Ф. Гегеля в європейській та світовій історії : матеріали 1-ї Міжнародної наукової конференції «Гегелівські штудії», присвяченої 250-річчю з дня народження Г.В.Ф. Гегеля (12 грудня 2020 р.)*. Київ : Ліра-К, 2021. С. 71–73.
5. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О.П. Коханова. 2016. НВП «Інтерсервіс». 235 с.
6. Лукасевич О.А. Суб'єкт, суб'єктність і вчинкова активність. URL: [http://pspz_2013_1_10%20\(2\).pdf](http://pspz_2013_1_10%20(2).pdf)
7. Карпенко З.С. Ціннісні виміри індивідуальної свідомості. *Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія*. Івано-Франківськ : Вид-во «Плай» Прикарпатського університету, 1996. Вип. 1. Ч. II. С. 42–48.
8. Киричук О.В. Рівні суб'єктності та індикатори духовності людини. *Педагогіка і психологія*. 1995. № 3. С. 3–12.
9. Нікітіна І.В. Суб'єктне самовизначення молоді людини в період повноліття. Київ : КНТ, 2008. 192 с.
10. Пилипишин П.Б. Монадологія як поворот до осмислення індивідуальності у філософії права Г. Лейбніца. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2021. № 49. С. 16–19. DOI: 10.32841/2307-1745.2021.49.4
11. Полещук Л.В. Концепт «вищого я» Р. Ассаджолі та П. Феруччі в контексті психології особистості і практик управління часом. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки*. 2024. Вип. 2. С. 13–21. DOI: 10.32999/ksu2312-3206/2024-2-2
12. Спаський І.Д. Філософська ідея всеєдності у практиках онтологізації господарства. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2021. Одеса : Гельветика. Випуск 36. С. 28–32.
13. Татенко В.О. Суб'єктно-вчинкова парадигма в сучасній психології. *Людина. Суб'єкт. Вчинок : філософсько-психологічні студії*. Київ : Либідь, 2006. С. 316–358.
14. Теліженко Л.В. Постнекласична модель цілісної людини: тоталогічний вимір. *Наука. Релігія. Суспільство*. 2008. № 2. С. 185–191.
15. Фурман А.А. Психологія особистості: ціннісно-орієнтаційний вимір : монографія. Одеса : ОНПУ ; Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 312 с.